

Bacheloroppgave

Å tenke formidling mot forskjellige digitale plattformer

Fjernsyns- og multimedieproduksjon
Det samfunnsvitenskapelige fakultet
BFJBAC-2 24V

KANDIDATNUMMER: 233662

NAVN: LENE SPJELL BORCHGREVINK

Sammendrag:

Multimedial historiefortelling er et dynamisk felt som stadig er under utvikling, på grunn av dagens rask teknologiske framgang. I denne teksteneksten analyseres og sammenlignes to versjoner av VGs sak *Naken på nett*: en i papirutgaven og en som en digital multimediefortelling i nettavisen deres. Dette for å belyse hvordan digitale virkemidler kan forbedre leseropplevelsen. I den digitale utgaven brukes blant annet video og tekstmeldingliknende interaktive elementer for å skape en mer engasjerende og oppslukende opplevelse.

Innholdsfortegnelse:

1.0 Innledning.....	s. 4
1.1 Problemstilling og avgrensning.....	s. 5
2.0 Teori.....	s. 6
2.1 Begreper.....	s. 6
3.0 Metode.....	s. 8
4.0 Analyse.....	s. 9
4.1 Sammendrag av papirutgave.....	s. 9
4.2 Sammendrag av digitalutgaven.....	s. 10
4.2.1 Bruk av digitale virkemidler.....	s. 13
4.3 Formidlig på digitale plattformer.....	s. 14
5.0 Konklusjon.....	s. 15
Referanser.....	s. 16
Vedlegg.....	s. 17

1.0 Innledning

Multimedial historiefortelling er et felt som er i stadig utvikling. Den raske teknologiske utviklingen gjør at det er i konstant endring og fornyelse. Som Hernandez & Rue poengterer må journalister være bevisst på hvilke flater de produserer innhold til. For eksempel er det andre kriterier som må oppfylles i et portrett intervju enn en nyhetsmelding (Hernandez & Rue, 2016, s. 1-2).

Dette ser vi tydelig i de to versjonene av VGs sak *Naken på nett*, som ble publisert både i papirutgaven og som en multimediefortelling i nettavisen deres. I denne skriftlige delen av oppgaven vil jeg gjøre rede for hvilke fordeler den digitale fortellingen har sammenlignet med en trykt fortelling.

Det å lage en nyhets sak eller reportasje til papiravisen og til nett er ikke det samme. I papirutgaven har man et satt antall sider, og derfor og en begrensning når det kommer til hvor lange saker og hvor mange bilder man kan bruke. Papirutgaven kommer også bare ut, en gang for dagen, eller i uken eller måneden, alt etter som hvilken avis eller tidsskrift det er. Og den kanskje største forskjellen er at papirutgaven er et lukket medium hvor det som er trykt, ikke kan endres på i etterkant. (Østbye et al., 2013, s. 67-68)

Jeg vil gjøre et dypdykk i den digitale historiefortellingen, og hvordan denne brukes i journalistikken. Da den praktiske delen av bacheloroppgaven min fjernsyns og multimedieproduksjon går ut på å lage en digital, multimedial fortelling. Jeg har her valgt en mer redaksjonell tilnærming til denne oppgaven, og har valgt å lage en feature, med portrett av Jeanett som flyttet til Japan for ti år siden. I denne featuren får man bli kjent med henne samtidig som hun tar oss med på guidet tur i Japan. Jeg vil derfor i løpet av denne oppgaven også se på hvilke virkemidler jeg bruker i min digitale fortelling, og komme med begrunnelser for hvorfor jeg mener at disse kan løfte leseropplevelsen, samtidig som jeg trekker sammenligninger til tekstene som skal analyseres i denne oppgaven.

På nett har man fordelene av å kunne bruke så mye plass man trenger. Og man kan oppdatere nettstedet sitt når noe skjer, og saken er klar. Om det er en feil i artikkelen, kan den rettes på med en gang. Og man kan også legge til eller ta vekk deler av innholdet. I tillegg til dette har man også flere muligheter til å bruke verktøy som audiovisuelt innhold, for eksempel video, lyd og levende grafikk kan gi merverdi til fortellingen. Og man har mulighet til å lage interaktive fortellinger, hvor leseren aktivt kan ta egne valg om hvordan saken skal leses. (Østbye et al., 2013, s. 67-68)

Men med alle disse fordelene kommer det også ulemper. Hvor man med en papiravis eller et magasin allerede har kjøpt og betalt for alt innholdet kjemper nettavisene om de betalende kundene. Og mange saker blir låst bak en betalingsmur. Suksess måles i klikk og lesetid, så det er viktig å alltid ha den beste kombinasjonen av forsidebilde og overskrift på front, for å få leserne til å ville klikke seg inn på saken. Har man først fått leseren inn, er det et ønske om å holde på oppmerksomheten deres. Sakene må være spennende eller interessante hele veien gjennom så leserne ikke klikker seg ut og videre til noe annet med en gang. Så hvordan gjør man dette?

Med min bakgrunn som grafisk designer for avis og magasin syntes jeg det er veldig interessant å se på hvordan en sak publisert på nett kan ha et helt annet uttrykk, og flere elementer enn det som er mulig på trykk. Jeg vil derfor se på hvordan interaktivitet kan bidra til å gjøre fortellingen mer spennende og levende ved å se på VGs dokumentarreportasje fra 2018, *Naken på nett* som de både hadde på trykk, i papirutgaven sin og som interaktiv fortelling i nettavisen. Jeg skal analysere disse tekstene hver for seg, for å så se på dem mot hverandre, og bruke disse analysene som grunnlag for å svare på problemstillingen min.

1.1 Problemstilling og avgrensning

Da jeg skulle komme fram til en problemstilling spurte jeg meg selv. Hva er det jeg syntes er mest interessant å finne ut av når det kommer til multimediale fortellinger? Og Jeg kom fort frem til at det kunne være spennende å se på hvordan den samme fortellingen forandrer seg ut ifra hvilket medium den blir presentert i.

«Medienes teknologiske egenart gjør tekstene forskjellige på et uttrykksmessig nivå. At det er forskjell på ei bok og en film, blir åpenbart når vi ser på filmatisering av romaner(adaptasjoner)» (Østbye et al., 2013, s. 67). For å bruke et lignende eksempel til det Østbye et al. trekker frem i boken sin, så kan vi nok alle kjenne oss igjen i at favorittboken kanskje skal bli adaptert til en film eller serie, og man kjenner på spenningen om den vil leve opp til forventningene. De fleste av oss har nok lest en bok, som er blitt adaptert til det store lerretet, og kjenner seg igjen i å enten ha blitt skuffet eller positivt overrasket over hvordan gjengivningen er. For vi har lært av disse erfaringene at resultatet av en adaptasjon sjelden er hundre prosent likt originalen, da mediene de er skapt i ikke har de samme mulighetene for formidling, selv om historien som formidles i bunn og grunn er den samme, så vil opplevelsen av de forskjellige mediene være ganske forskjellige.

Med dette i bakhodet, tenkte jeg at å sammenligne, og analysere to forskjellige versjoner av den samme artikkelen, hvor en er publisert på nett og en i papirutgaven kanskje kunne hjelpe meg å finne et svar, eller i det minste gi meg noe å reflektere over. Så jeg har valgt å formulere problemstillingen min å denne måten:

Hvordan kan en digital fortelling dra fordel av de digitale virkemidlene som ikke finnes i en trykt fortelling?

Jeg hadde i utgangspunktet lyst å se på interaktivitet alene, men med det eksempelet jeg har valgt var det ikke nok interaktivitet til å fylle denne oppgaven, så jeg valgte derfor heller å utvide til å se på digitale virkemidler. Men har jo samtidig avgrenset til å kun omhandle denne saken, og erfaringer fra eget arbeid.

2.0 Teori

For å kunne analysere VGs nettversjon må vi først avklare hva som gjør en fortelling multimedial og interaktiv. Så hva er en multimedial fortelling?

Enkelt sagt er den en fortelling som fortelles ved bruk av flere medium. For eksempel tekst, bilde, video og lyd.

Siden jeg har valgt å se på den redaksjonelle multimediale fortellingen, blir det for meg naturlig å bruke boken *The principles of multimedia journalism: packaging digital news* av Hernandez og Rue, til å forstå meg på det de kaller den *digitale nyhets pakken*, da nettversjonen av VGs *naken på nett* er et godt eksempel på dette.

For teorien bak metoden har jeg valgt å benytte meg av boken *Metodebok for mediefag*, skrevet av Østbye et al, da jeg syntes denne hadde en god og oversiktlig gjennomgang av begrepet tekstanalyse, samt hvordan å utføre en analyse av dette slaget.

2.1 Begreper

Jeg vil nå gjøre rede for et par begreper som vil dukke opp i løpet av denne teksten, slik at det ikke vil være tvil eller usikkerhet om hva jeg mener når jeg beskriver elementer for de forskjellige sjanger begrepene.

Multimediefortelling: Jeg bruker begrepene multimediefortelling, multimedial fortelling og digital fortelling litt om hver andre. Det er en bred betegnelse for historier publisert på nett, og fortalt ved bruk av andre virkemidler enn bare tekst og bilder/illustrasjoner. Men som også gjerne inneholder elementer som lyd, grafikk og video i tillegg.

Scrollytelling/Rullefortelling: En rullefortelling er en digital fortelling som er bygget opp lineært så du bare scroller/ruller deg ned over. En slik fortelling passer best til en historie som følger en lineær fortellerstruktur. I boken *The principles of multimedia journalism: Packaging digital news*, har Hernandez og Rue delt den digitale nyhetspakken inn i tre kategorier. Scrollytelling er ikke en av dem, men en scrollytelling vil gjerne falle inn under kategorien continuous, eller kontinuerlig, som de beskriver som en fortelling som følger en tradisjonell historieoppbygging, med en begynnelse, midt og slutt. Og som derfor passer best til å presenteres ved en lineær fremstilling (Hernandez & Rue, 2016, s.98).

Comprehensive/Omfattende: Comprehensive blir direkte oversatt til norsk, omfattende. Og selv om jeg gjerne skulle hatt ett bedre norsk begrep for denne typen digital fortelling så står

jeg litt fast. Men ordet omfattende er og en ganske god beskrivelse for denne sjangerfordelingen. Dette er en måte å bygge opp mer omfattende fortellinger på, hvor man kan gi leseren valg om hva de vil lese, og i hvilken rekkefølge. Dette er den andre kategorien Hernandez og Rue plasserer de forskjellige digitale nyhetspakkene i. De beskriver denne typen pakke som ideell for innhold som er informasjonstungt, og som kan deles inn i mindre segmenter for å formidle innholdet på en ryddig og oversiktlig måte (Hernandez & Rue, 2016, s.101).

Immersive/Oppslukende: Direkte oversatt til norsk er immersive oppslukende. Og det er jo det en slik type fortelling er, den skal dra leseren inn i universet sitt, og leseren skal nesten glemme at de leser en tekst. Denne typen multimediale fortellinger er ofte veldig interaktive, og i noen tilfeller får leseren bestemme selv hvordan de vil manøvrere seg gjennom fortellingen. Men de kan også være lineære fortellinger som følger en forhåndsbestemt vei gjennom fortellingen. Hernandez og Rue beskriver denne tredje fordelingskategorien som at den inlemmer de pakkene som presenterer seg som kinematisk, fullskjer historier. Som en slags interaktiv film eller et videospill (Hernandez & Rue, 2016, s.97).

Feature: En feature er en journalistisk sjanger. Store norske leksikon skriver dette om featurene på sine nettsider: «I en avis er featureartikkelen som oftest ikke dagsaktuell, men er i stedet personlig formet og bruker ulike, gjerne kunstneriske virkemidler» (Store norske leksikon, 2005-2007).

Og ndla.no beskriver sjangeren som «en mellomting mellom en journalistisk og en litterær tekst. Journalisten bruker litterære virkemidler for å gi leseren eller lytteren både en intellektuell og en følelsesmessig opplevelse. Hensikten er å la mottakerne komme nært inn på mennesker og hendelser» (Saakvitne, J., Tørdal, R. M., 2021).

3.0 Metode

I denne oppgaven skal jeg bruke komperativ tekstanalyse til å se på hvordan VG valgte å presentere saken *Naken på nett* i papirutgaven sin og på nettsidene deres. Ved hjelp av denne kvalitative metoden skal jeg se på hvilke virkemidler som ble brukt i den digitale versjonen for å gi merverdi til fortellingen.

«Når vi bruker tekstbegrepet i medievitenskapelig sammenheng, mener vi alle uttrykksformer: skrift, levende bilder og stillbilder, lyd og musikk, og kombinasjoner av disse. Dette kalles det utvidede tekstbegrepet» (Østbye et al., 2013, s. 64). Dette er viktig for meg å poengtere i og med at det skriftlige tekstinnholdet i sakene jeg skal analysere er likt. Og at det er bruken av de andre elementene i tekstene som vil få hovedfokus.

I kapittelet om tekstanalyse som metode for mediefag skriver Østbye et al. «Å gi en grundig beskrivelse av teksten er fundamentet i en analyse. En beskrivelse er en systematisk redegjørelse for tekstens innholds- og uttrykks-elementer» (Østbye et al., 2013, s. side 71). I min analyse vil jeg derfor i første omgang skrive et sammendrag av hva fortellingen går ut på, og hva som formidles i historien. Dette vil jo være så og si likt i begge tekstene. Men på grunn av at det er brukt forskjellige elementer for formidlingen, kan jo innholdet differensiere litt.

Østbye et al. fortsetter dette avsnittet med: «Beskrivelsen kan ha ulike formål: Den kan være orientert mot uttrykket (stil og komposisjon), eller den kan inngå i et argument for en bestemt tolkning. Generelt kan følgende momenter fremheves: En beskrivelse bør være styrt av problemstillingen, være fokusert mot det tekst- og mediespesifikke ved teksten og være informert av relevante teoretisk begreper. Valg av teoretisk perspektiv har altså en betydning for beskrivelsen av teksten» (Østbye et al., 2013, s. side 71). Det vil derfor være naturlig for min analyse å bruke teori sentrert rundt digitale fortellinger, siden det er dette jeg vil utforske mer av i forsøket på å komme frem til en løsning på problemstillingen min.

4.1 Analyse

«Tekstanalysen må ha et formål. Vi må spørre oss selv: Hvorfor skal jeg analysere denne teksten? Hva er det med denne teksten jeg er interessert i? Slik analytisk interesse kan for eksempel være knyttet til følgende:

Uttryksmessige aspekter som bruk av lys i fjernsynet allment eller i situasjonskomedien spesielt. Forholdet mellom tekst og bilde på framsiden av aviser; bruk av bilder som retorisk virkemiddel i reklame; visuelle og grafiske virkemidler(grensesnitt) i et nettbasert rollespill» (Østbye et al., 2013, s. 65-66).

Formålet for denne analysen vil være å se på virkemidlene brukt i begge utgavene av *Naken på nett*, se vedlegg 1 (nettsaken) og vedlegg 2 (papirutgaven). Ved å ta for meg de grafiske elementene i begge saker, hvilke virkemidler som er blitt tatt i bruk og videre utfylle om det jeg mener er merverdien i bruken av digital formidling og interaktivitet i nettsaken. Med dette ønsker jeg å komme fram til et svar på problemstillingen min. Jeg vil og belyse dette med hvilke virkemidler jeg har valgt å bruke i min egen produksjon, og hvorfor jeg har valgt å gjøre det slik.

Jeg lastet ned den trykte utgaven fra retriever, men da viser ikke pdf-filen saken slik den fremstod i avisen. Da første og siste side kommer for seg selv, jeg har derfor satt dem sammen slik de var ment å leses, for å best mulig kunne gjengi uttrykket. Jeg har lagt den versjonen jeg satte sammen med som vedlegg.

4.1 Sammendrag av papirutgave

Naken på nett ble publisert i 2018, og forteller om fem jenters opplevelse med å få nakenbilder av seg selv spredt på internett. De fem jentene forteller hver sin historie, hvor hendelses forløpet er ganske ulikt, men som resulterer ganske likt for alle.

I magasinutgaven er de to første sidene med svart bakgrunn, og rosa tekst. Det er og bilder av de fem jentene, med navn og alder skrevet over, fordelt på de to sidene. På den første siden er det en spalte og fem setninger, på den andre er det en spalte med brødtekst som skal lede opp til intervjuene. Og et sitat under ett av bildene.

Dette er sidene som skal få deg til å stoppe opp og lese saken, i stedet for å fortsette å bla, i motsetning til på nett, hvor du allerede har klikket deg inn på saken.

Bildene er veldig virkningsfulle. De glir inn i bakgrunnen, da alle jentene er fotografert i et mørkt rom, og det bare er telefonen som lyser opp ansiktene deres. Dette er en god illustrasjon av opplevelsen de hadde og forsterker inntrykket av at de følte seg veldig alene i situasjonen sin.

Side tre inneholder bare et stort bilde av den ene jenten, med et lite sitat. De har brukt samme type portrettbilde av jentene her som på side en og to. På side fire får vi en stor endring. Her er bakgrunnen lys rosa, og med en mørkere rosa tekst. Overskriften er navn og alder, og brødteksten indikeres som et sitat vet hjelp av et anførselstegn, og er denne jentas fortelling om hvordan hun fikk nakenbildene sine spredt på nett. Under brødteksten er det en slags faktaboks, med informasjon om når forholdet ble anmeldt, når det ble henlagt, hva årsaken for henleggelsen var, og en forklaring fra politiet.

De resterende sidene følger samme oppsett, med unntak av side fem og seks, hvor de har et mindre bilde av begge jentene, på samme side som teksten, og informasjonen fra politiet.

Helhetsinntrykket for teksten er at den er fint og oversiktlig satt opp, med kreative bilder som både har sammenheng med innholdet i saken, men som og gir en sterkere gjenkjennelse i opplevelsen av hva disse jentene har gått igjennom. Jeg syntes saken er en god magasinsak, med fin utforming og jeg klarer ikke finne noe jeg ville gjort annerledes, med tanke på mediet den er publisert i, og nå skal vi se på om *naken på nett* fungerer bedre som en digital fortelling.

4.2 Sammendrag av nettutgave

Når vi nå skal over til å se på nettsaken, er det mange flere elementer av innhold å se på og analysere. Jeg vil se på hvordan disse blir tatt i bruk for en bedre forståelse av sakens innhold, men og hva jeg får mer av i form for informasjon, og hvilke elementer jeg syntes fungerer bra for å drive historiefortellingen, i dette gitte mediet.

Jeg vil også få presisere at jeg har brukt nettleseren Chrome, og at visning av denne saken kan være annerledes i andre nettlesere.

Når du klikker inn på saken er det første du blir møtt med en fullskjerm med video av de fem jentene saken handler om. Det er ingen lyd på denne videoen. Og den har samme stil som bildene i papirutgaven, altså, en mørk bakgrunn, og bare ansiktet på jentene er lyssatt fra skjermlyset på mobiltelefonene deres. Nederst på siden står tittelen *Naken på nett* i store

lyserosa bokstaver. Jeg tror at grunne til at de har valgt akkurat den fargen er fordi den kan minne om naken hud.

Når vi skroller oss videre er videoen i bakgrunnen fortsatt den samme, men vi blir nå møtt med ingressen. I stor font ber den deg om å sette deg selv inn i situasjonen disse fem jentene har vært i. Dette syntes jeg er en mye mer kraftfull måte å formidle denne ingressen på sammenlignet med i papirutgaven hvor fontstørrelsen var like stor som brødteksten som fortsatte rett etter på. Måten det blir gjort på nett gir deg mulighet til å pause litt opp og faktisk prosessere det den formidler, før du kan skrolle deg videre for å komme til neste del av historien.

Vi fortsetter videre, nå med helt svart bakgrunn, og en forklaring på VGs prosess med å produsere denne fortellingen.

Så er neste vårt første møte med en av jentene. I store bokstaver står det navn og alder, etterfulgt av informasjon når forholdet ble anmeldt, når saken ble henlagt og årsaken for henleggelse. Under dette er det en video. I videoen ser vi Thea, Hun forteller om sin opplevelse. Videoen ber deg slå på lyd, men den er og teksten med snakkebobler. På videoen er det lagt på grafikk som illustrer hvor fort og hvor bredt bildene av henne ble spredt i sosiale medier. Jeg vil komme tilbake til hvordan jeg opplever at disse elementene bidrar til formidlingen i neste under kapittel. I denne delen vil jeg først beskrive og gjøre rede for hvilke elementer som blir brukt.

Øverst på siden her nå ser jeg også fem små sirkler. Inni sirklene er det bilder av hver av de fem jentene, og når man drar pekeren over dem vokser de, og navnet på jenten popper ut under sirkelen. Dette indikerer at vi har muligheten trykke på den jenten vi vil lese om neste, i stedet for å måtte følge den linnere fortellingen VG har bygget opp.

På slutten av videoen gir VG oss brukeranvisning for denne saken, og sier at du kan bla deg videre ned for å lese om Theas møte med politiet, under videoen.

Velger man å skrolle seg videre får man se at et bilde av Thea gjemte seg bak videoen, og følger med når man skroller nedover. Nå blir det også interaktivt. På siden av bildet er det nå tekstbobler, som repliserer Theas samtale med politiet i form av tekstmeldinger. Vi får muligheten til å trykke på en knapp hvor det står «fortell mer», den er plassert som om du sender melding tilbake for å få flere svar.

Trykker man på denne får man flere «meldinger» fra Thea som forteller om hvorfor hun valgte å gå til politiet. Nå har også teksten på knappen vår forandret seg til «Hva sier politiet?», og når man trykker på den får man «meldinger fra politiet, om hvordan de behandlet saken.

Fortsetter man å skrolle nedover vil man se at seksjonene for de andre jentene følger samme formel.

Jeg syntes det er vanskelig å putte denne pakken i en av Hernandez og Rue sine kategorier for nyhetspakkene, da den har elementer som er gjeldende for alle tre. Den jeg med stor selvtillit føler jeg kan utelukke er den omfattende pakken. Men tross for at de gir deg muligheten til å velge selv hvilken jente du vil høre fra, syntes jeg at saken er veldig lineær og følger en kontinuerlig formel. Men jeg heller mest mot oppslukende, da man blir møtt med fullskjerm video helt i starten. Og det nærmest føles ut som om man har en samtale med både jentene og politiet på grunn av hvordan det er satt opp til å etterligne tekstmeldinger.

4.2.1 Bruk av digitale virkemidler

Jeg vil nå se på VGs bruk av digitale virkemidler i denne saken, og drøfte hvordan jeg syntes at de gir en bedre leseropplevelse, sammenlignet med papirutgaven.

Den helhetlige opplevelsen av begge versjonene er veldig god. Men jeg satt igjen med mye sterkere følelser etter å ha gått gjennom Nettsaken. Jeg syntes den traff på en helt annen måte enn det papirutgaven gjorde. Dette er vonde og veldig personlig historier som fortelles, og de gjengis av VG i ganske lik forstand rent innholdsmessig. Men formidlingen av innholdet differensierer på flere punkter.

Det som for meg utgjorde størst forskjell er nok videoene. Det å se og høre disse jentene fortelle om hva de har gått igjennom presenterer innholdet på et mye mer personlig plan. Det å se dem inn i øynene mens de snakket om dette, og se smerten der er for meg mye mer virkningsfullt enn å lese tekst på papir.

Jeg syntes også at de interaktive virkemidlene de hadde lagt til fungerte bra, og fikk historien til å vekke sterkere følelser i meg. Å få leserne til å «samhandle» med disse jentene via «tekstmeldinger» kan skape en illusjon av at du sitter og snakker med en venninne. Det understreker også et av poengene VG prøver å få fram i starten av artikkelen, når de skriver at

de har vært i kontakt med opp mot 100 jenter som alle har hatt en lignende opplevelse. For Hvis de har fått deg til å føle at du snakker med en du kjenner, så sitter du igjen med en følelse av at dette problemet er nærmere deg, enn du kanskje først trodde. Og at også dine venner kan ha opplevd dette.

Det jeg syntes fungerte dårligst var nok animasjonen de hadde lagt oppå videoen. Både snakkeboblene og «kartet» over bildene som ble spredt rundt via sosiale medier. Snakkeboblene var forstyrrende, og jeg tror budskapet ville kommet like godt gjennom ved å bare tekste videoen normalt. Og selv om det grafiske kartet er en god representasjon på hvor fort og bredt bilder kan spres i sosiale medier, så syntes jeg ikke det var stort nok til å få fram poenget godt nok, og at grafikken ikke passet med resten av det estetiske uttrykket i videoen, og derfor ble mer distraherende enn givende for fortellingen.

Jeg støtte borti noe lignende i løpet av arbeidet med oppgaven min. Tidlig prøvde jeg å variere måter for hvordan å få deler av teksten min til å stå ut, dette for å understreke handlingen i historien. Men måtte ved flere anledninger «kill my darlings» som de sier på engelsk, til fordel for god flyt og sammen heng i fortellingen.

Men jeg har og tatt inspirasjon fra *Naken på nett*, i hvordan VG har klart å lage en så oppslukende opplevelse av det som også kan betegnes som er rullefortelling. For tross for at oppgaven min er en rullefortelling, og faller inn under den kontinuerlige kategorien, ønsket jeg å ha med elementer av det oppslukende. I og med at jeg har skrevet en feature hvor jeg har prøvd å få leseren til å føle at de er der med oss gjennom teksten, ville jeg også prøve å replisere dette ved bruk av digitale virkemidler. Jeg laget for eksempel lydbilder, slik at leseren kunne høre på det mens de leser gjennom en scene og dermed føle på hvordan det var å være der, i øyeblikket.

4.3 Formidling på digitale plattformer

Nå er ikke jeg sikker på hvordan VG jobbet med disse to sakene. Men som en med bakgrunn innen grafisk utforming av magasiner, og som nå har laget min første komplette digitale pakke, ser jeg at det er mye baktanke i det å presentere innhold i forskjellige medieformer. I arbeidet med min oppgave tok jeg meg selv i å blant annet tenke design for magasin flere ganger.

Jeg har nå selv erfart hvor vanskelig det er å sette sammen en rullefortellign, hvor designelementer og bruken av forskjellige digitale virkemidler gir en helhetlig opplevelse for

brukeren. Det er utrolig mange elementer man kan ta med, og i en iver etter å gjøre det spennende og interaktivt for publikum er det lett for å ta med mange. Det kan da bli mer distraherende for leseren, enn det gir merverdi til fortellingen. Men om det gjøres riktig, og med måte kan man og legge til en svært virkningsfull effekt på de riktige stedene i historien. I min oppgave, som er veldig teksttung, ville jeg unngå at det for monotont. Jeg varierte derfor med forskjellige skrollytelling elementer. Dette resulterte i et veldig rotete helhetsbilde. Og innså at det for meg var viktigere å ha en flyt og gjenkjennelse gjennom rullefortellingen, enn å variere måten det ble gjort på, så da valgte jeg heller å gjenbruke samme typen element flere ganger, men med en annerledes utforming for hver gang.

Dette syntes jeg VG klarer å balansere veldig godt i sin utforming av *Naken på nett*. De har mange forskjellige elementer i hver seksjon, men når man skroller seg videre til neste seksjon gjentar de samme elementene seg, så man forstår at dette her hører sammen, og det gir et godt helhetlig bilde på saken. Den flyter godt og har et sterkt gjennomgående tema når det kommer både til design, innhold og i bruk av digitale virkemidler.

5.1 Konklusjon

For å prøve å svare på problemstillingen jeg laget, har jeg nå gjennom egen erfaring, og ved å se nærmere på *Naken på nett* kommet fram til at digitale virkemidler absolutt kan være med på å løfte leserens opplevelse av en fortelling, og å bidra til å formidle historien på en mer inntrykksrik måte. Jeg valgte på bakgrunn av disse funnene å ha med lydklipp fra intervju med i oppgaven min, fordi jeg syntes at å høre direkte fra kilden kan bidra til å gjøre at de såre temaene som ble tatt opp i min oppgave, kan gi inntrykk som sitter sterkere igjen hos leseren, enn om hvis jeg bare hadde gjenfortalt det i teksten.

Men jeg mener også at det er viktig å tenke godt gjennom hvordan man bruker disse virkemidlene. Om du bruker de for mye kan de miste den påvirkningskraften de hadde for fortellingen. For hyppig og ukritisk bruk av digitale virkemidler kan også være med på å gjøre det vanskeligere for leseren å forstå hva man prøver å formidle, da det kan bli uoversiktlig, eller for rotete til at publikum klarer å holdes oppslukt i fortellingen.

Det jeg virkelig tar med meg av lærdom er at det i bunn og grunn handler om historiefortelling, og at man i produksjonen må kjenne på om dette er et godt element som styrker historiefortellingen eller ikke. Men at det kanskje aller viktigste er å vite hvilken plattform man produserer innhold for, og ta dette med i betraktning når det kommer til både innhold og utforming.

Referanser/litteraturliste

Hernandez, R. & Rue, J. (2016). *The principles of multimedia journalism: Packaging digital news*. Routledge

Østbye, H., Helland, K., Knapskog, K., Larsen, L. O. & Moe, H. (2013). *Metodebok for mediefag* (4. Utg). Fagbokforlaget.

Store norske leksikon (2005-2007): feature i Store norske leksikon på snl.no. Hentet 13. mai 2024 fra <https://snl.no/feature>

Saakvitne, J., Tørdal, R. M. (2021, 8. februar). Reportasjen. NDLA. <https://ndla.no/article/5007>

Vedlegg 1

- <https://www.vg.no/spesial/2018/naken-paa-nett/>

Vedlegg 2

- VG sin sak *Naken på nett* fra papirutgaven

Thea (19)

Jeg fikk tilsendt en link. Da jeg trykket på den, kom jeg inn på et nettsted, og så bildene av meg selv. Under var det skrevet personlige opplysninger om meg. I tillegg sto det at jeg solgte bilder av meg selv for en billig penge.

Jeg ble uvel, og fikk mest lyst til å ta livet mitt. Jeg hadde slitt med angst og depresjon i flere år. Nå ble alt verre, og panikkanfallene kom hele tiden. Jeg bestemte meg for at jeg ikke skulle gå ut døren igjen. Jeg sluttet å spise og nøktet å møte folk.

Det eneste jeg klarte å tenke på, var hvor mange der ute som hadde sett meg naken, og at de fortsatte å spre dette bildet.

Etter noen uker dro bestevennen min og mamma meg til politiet. De sa det var det eneste vi kunne gjøre. Det var bare politiet som kunne løse dette.

Da politiet henla saken, raste alt sammen igjen. Jeg ble sint. En uke tidligere hadde jeg satt i tv-hjørne hos politiet. Politibetjenten var imotkommende. Jeg viste ham bildet. Bildet som jeg tok for flere år siden, og sendte til et menneske som hadde min fulle 1111. Så nye tilla at jeg valgte å vise: hans kropp min - naken.

Nå var det overalt, sammen med mitt fulle navn, informasjon om hvor jeg bodde, hvor mamma bodde og hva jeg het på Snapchat.

Jeg fortalte dem at jeg hadde store problemer med å gå på skolen. At jeg hadde store problemer med å komme meg ut døren. Jeg fortalte at jeg ønsket å ta livet mitt.

Jeg skammet meg, og jeg var redd. Redd for fremtiden min, redd for mennesker og redd for alle blikkene fra fremmede som hadde sett meg naken.

Jeg hadde ikke lyst til å leve lenger. Men saken var ikke viktig nok for politiet.

De hadde sporet IP-adressen til den som hadde lagt ut bildet, men saken stoppet der.

Det gjorde alt verre. Jeg blir fortsatt fysisk dårlig. Det er rart å tenke på hvor mange som har det bildet på telefonen sin, hvor mange som sender det videre, og hvor mange som viser det til kompisser på fest. Jeg prøver å ikke tenke på det, men det sitter så dyp. Det sliter meg ut.

Personene som gjør dette, må straffes. Dette er ikke guttestreker. Dette skjer hver dag, og det er alvor.

ANMELDE
7. januar 2017

BENJACHT
20. januar 2017

ARNAK
Hovstad på bestevennsalling

POLITIEI OG THEA SAK

Indebodende etterforskning av Thea sak kryptert den røde til et annet utskolingskompleks. Der var det allerede gjort undersøkelser av blant annet elektroniske spor. Dermed var det ikke lenger for å gjøre dette på nytt. Vi hadde en misstank til disse sakene, og det var gjort i bar av vedkommende. Det er utvilsomt bevisene i utskolingskompleks, og har ikke vært til bestne utskolingskompleks.

Vi har forståelse for at det er ubestemt og vanskelig for dem som utsettes for slike ting. Til tross for at saken er offentlig, er en utskolingskompleks informasjon som politiet trenger videre i det arbeidet. Dermed vil jeg anbefale å utvide til alle utskolingskompleks.

ENGER SKUFFET VALBERG, politioverfor, the politioverfor

Aleksandra (22)

” Da jeg var 14 år gammel, sendte jeg et bilde av meg selv naken til noen jeg skulle gå. Jeg var ikke tvungen til det, men etter en stund ble bildet av meg lagt ut på en lukket Facebook-gruppe. «Hvordan er det?»

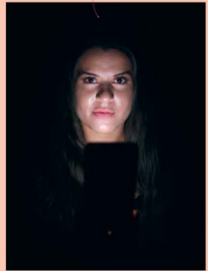
—Jeg var 14 år gammel, sendte jeg et bilde av meg selv naken til noen jeg skulle gå. Jeg var ikke tvungen til det, men etter en stund ble bildet av meg lagt ut på en lukket Facebook-gruppe. «Hvordan er det?»

—Jeg var 14 år gammel, sendte jeg et bilde av meg selv naken til noen jeg skulle gå. Jeg var ikke tvungen til det, men etter en stund ble bildet av meg lagt ut på en lukket Facebook-gruppe. «Hvordan er det?»

—Jeg var 14 år gammel første gangen jeg dro til politiet. Jeg hadde ikke peiling på hva man gjorde hos politiet, hva man skulle si og hvordan man skulle oppføre seg, og var for ung til å smykke, og de ville ha bevis. Jeg hadde prøvd å det bort, men så sluttet inn jeg at det hadde vært helt ok. Det gjalp ikke at jeg hadde på meg for jeg dro på skolen. Jeg var naken tilsvart.

Da jeg gikk til politiet, første jeg at jeg var fulle av angst og nervøs. Alle mennesker fortoner å ha noe som er helt privat. Det hadde ikke jeg lenge.

Jeg var 14 år gammel første gangen jeg dro til politiet. Jeg hadde ikke peiling på hva man gjorde hos politiet, hva man skulle si og hvordan man skulle oppføre seg, og var for ung til å smykke, og de ville ha bevis. Jeg hadde ikke peiling på hva man skulle si og hvordan man skulle oppføre seg, og var for ung til å smykke, og de ville ha bevis. Jeg hadde prøvd å det bort, men så sluttet inn jeg at det hadde vært helt ok. Det gjalp ikke at jeg hadde på meg for jeg dro på skolen. Jeg var naken tilsvart.

ALEKSANDRA (22) BORGHREVINK

ANMELDT
28. november 2010

RENSAK
Uspis gjerningsmann

POLITETT OG ALEKSANDRAS SAK
—Vi har ikke registrert noen opplysninger fra da Aleksandra var bort i 2010. Vi har et notat fra da hun var borte som (2013). Da nevnte hun en person som hun mente hadde sendt bilde videre, og som hadde tilgang til den lukkede Facebook-gruppen «Hvordan er det». Politiet prøvde å kontakte kontakt med denne personen, men jeg har ikke opplysninger om hvordan det gikk.

—Vi har ikke registrert noen opplysninger fra da Aleksandra var bort i 2010. Vi har et notat fra da hun var borte som (2013). Da nevnte hun en person som hun mente hadde sendt bilde videre, og som hadde tilgang til den lukkede Facebook-gruppen «Hvordan er det». Politiet prøvde å kontakte kontakt med denne personen, men jeg har ikke opplysninger om hvordan det gikk.

Martine (20)

” —Jeg forsøkte at det var langt overrettning i verden, men når politiet henvender seg så er det vanskelig å si noe om at man kan spre nakenbilder av seg selv på nett, uten at det blir noen konsekvenser for dem.

—Jeg forsøkte at det var langt overrettning i verden, men når politiet henvender seg så er det vanskelig å si noe om at man kan spre nakenbilder av seg selv på nett, uten at det blir noen konsekvenser for dem.

—Jeg forsøkte at det var langt overrettning i verden, men når politiet henvender seg så er det vanskelig å si noe om at man kan spre nakenbilder av seg selv på nett, uten at det blir noen konsekvenser for dem.

MARTINE (20) BORGHREVINK

ANMELDT
28. november 2010

RENSAK
28. november 2010

USAK
Uspis gjerningsmann

POLITETT OG MARTINES SAK
—Ulfra det som kommer frem i vårt elektroniske system er det ikke foretatt noen etterforskning i Martines sak. Politiet vil prioritere hva man skal ta tak i fra fra hvilke opplysninger i bar, og da må vi gå for de sakene der vi ser at vi kan komme av nyt. Vi forsøker å alle emner av denne sak skal bli etterforsket fullt ut, men så lenge det ikke er noe som er av betydning.

—Ulfra det som kommer frem i vårt elektroniske system er det ikke foretatt noen etterforskning i Martines sak. Politiet vil prioritere hva man skal ta tak i fra fra hvilke opplysninger i bar, og da må vi gå for de sakene der vi ser at vi kan komme av nyt. Vi forsøker å alle emner av denne sak skal bli etterforsket fullt ut, men så lenge det ikke er noe som er av betydning.

Oda (21)

” —Etter at nakenbildet ble spreid, ble jeg telefonert av noen. Fullt på skolen klamret kommuniserte etter meg. Bilde smilte til ansikt og på nettet. Jeg begynte å skade meg selv, og fikk kallenavnet «Oda kalt nakens». Politiet sa at de ikke kunne gjøre noe med det uansett. Så fort bildene var ute på nettet, kunne de ikke stoppe det. Jeg synes det er latterlig. De kunne tatt tak i de personene som startet det, om det så bare var for å sette ned foten et sted og vise at dette ikke er greit.

—Etter at nakenbildet ble spreid, ble jeg telefonert av noen. Fullt på skolen klamret kommuniserte etter meg. Bilde smilte til ansikt og på nettet. Jeg begynte å skade meg selv, og fikk kallenavnet «Oda kalt nakens». Politiet sa at de ikke kunne gjøre noe med det uansett. Så fort bildene var ute på nettet, kunne de ikke stoppe det. Jeg synes det er latterlig. De kunne tatt tak i de personene som startet det, om det så bare var for å sette ned foten et sted og vise at dette ikke er greit.

—Etter at nakenbildet ble spreid, ble jeg telefonert av noen. Fullt på skolen klamret kommuniserte etter meg. Bilde smilte til ansikt og på nettet. Jeg begynte å skade meg selv, og fikk kallenavnet «Oda kalt nakens». Politiet sa at de ikke kunne gjøre noe med det uansett. Så fort bildene var ute på nettet, kunne de ikke stoppe det. Jeg synes det er latterlig. De kunne tatt tak i de personene som startet det, om det så bare var for å sette ned foten et sted og vise at dette ikke er greit.

—Etter at nakenbildet ble spreid, ble jeg telefonert av noen. Fullt på skolen klamret kommuniserte etter meg. Bilde smilte til ansikt og på nettet. Jeg begynte å skade meg selv, og fikk kallenavnet «Oda kalt nakens». Politiet sa at de ikke kunne gjøre noe med det uansett. Så fort bildene var ute på nettet, kunne de ikke stoppe det. Jeg synes det er latterlig. De kunne tatt tak i de personene som startet det, om det så bare var for å sette ned foten et sted og vise at dette ikke er greit.

ODA (21) BORGHREVINK

ANMELDT
28. november 2010

RENSAK
Uspis gjerningsmann

POLITETT OG ODA SAK
—Når det gjelder nakenbildet, ble mobil og PC om til Oda undersøkt, og både telefon og trafikkdata ble undersøkt. Tillegg ble nettstedene sjekket. I rapporten som er utarbeidet, kan jeg ikke se at det kommer frem opplysninger rundt spreiding av nakenbilder.

—Når det gjelder nakenbildet, ble mobil og PC om til Oda undersøkt, og både telefon og trafikkdata ble undersøkt. Tillegg ble nettstedene sjekket. I rapporten som er utarbeidet, kan jeg ikke se at det kommer frem opplysninger rundt spreiding av nakenbilder.

—Etter at nakenbildet ble spreid, ble jeg telefonert av noen. Fullt på skolen klamret kommuniserte etter meg. Bilde smilte til ansikt og på nettet. Jeg begynte å skade meg selv, og fikk kallenavnet «Oda kalt nakens».

Silje (25)

”Jeg fikk en venneforepsel fra en falsk Facebook-profil som utga seg for å være meg. Det var sånn jeg oppdaget at nalenbildet som var tatt for flere år siden var kommet på avveie.

Plutselig var bildet over alt. Jeg fikk silbrige meldinger fra fremmede fra hele verden, og jeg fant bildet på flere ulike nettsteder. Under bildet sto det -Fordi hun fortjener det-. Jeg hadde en forferdelig følelse. En følelse av at jeg ikke hadde kontroll. Min første tanke var at jeg måtte gå til politiet, så de kunne gjøre noe med det.

Da politiet henda saken, ble jeg fryktelig skuffa. Jeg var redd, stressa og bekymret. Jeg fikk trusler, og på det tidspunktet var jeg villig til å gjøre nesten hva som helst for at bildet ikke skulle bli sendt til familien min.

Vi var sikre på at vi visste hvem som sto bak bildespredningen, og vi ga politiet navnet hans. I tillegg ga vi dem e-postene jeg hadde fått, der han innrømmet at det var han som hadde lagt ut bildet. Politiet sa at de hadde prøvd å ringe, men at personen ikke tok telefonen.

Samtidig sait mamma, venninne mine og jeg og overvakt sosiale medier. Bildet dukket hele tiden opp på nye falske profiler. Vi rapporterte alt vi kom over.

Personen vi mente sto bak bildespredningen, bodde i Sverige. Politiet sa de ikke kunne gjøre noe, og at det var for dyrt for dem å samarbeide med utenlandsk politi. Forsøket på å ringe personen var vel nesten det eneste politiet gjorde.

Jeg følte ikke at jeg ble tatt seriøst. Jeg fikk beskjed om at dette skjedde med så mange at det var vanskelig for dem å gjøre noe med det. Når man får en slikt beskjed, føler man ikke at man blir prioritert.

Nå er det fem år siden, men bildet dukker fremdeles opp. Jeg vet at jeg var dum som sendte dette bildet i utgangspunktet. Jeg har akseptert at dette er noe jeg må leve videre med. Samtidig er det vondt å føle at politiet ikke engang gjorde en innsats.

”Dette er ikke-bare et bilde-. Det er et bilde som blottlegger meg for alle.

ANNELEDE
17. desember 2023

BENJAGT
11. februar 2024

ARSAK
Fotografering av berørt persons bilde

POLITIEY OG SILJES SAK

Jeg har ikke opplysninger om at den mistenkte ble forsvakt oppringt av politiet. Jeg kan ikke si noe om hva etterforsker eventuelt har sagt muntlig i samtale med Silje.

Det er flere grunner til at det ikke ble gjort av hør eller andre etterforskningsakt i saken. Saken endte seg i et dødt, og det ble ikke dokumentert på hva slags bilder som var sendt. Målingssaker var avsluttet. Den mistenkte var svensk, bodde i Sverige, og det straffbare forholdet var sammensatt og skjult i Sverige. Det medfører at forholdet som hovedregel ikke skal etterforskes her. En eventuell etterforskning av denne saken ville gå på bekostning av mer alvorlige saker i etterforskning, berøring og utvalgte saker. Man kan alltid klage på en beslutning i en etterforsknings sak, og vi har ikke motsett en slik klage i denne saken. Politiet har forståelse for at Silje er misfornøyd med at det ikke ble gjort noe med saken hennes. Desverre er ressursmangel politiet slik at politiet må vurdere hvilke saker som skal prioriteres. Generelt blir denne type saker etterforsket, men i denne tilfelle fikk det engangende betydning at mistenkte bodde i Sverige.

BIRJEGGANS TELJEN, politioverforster i Oslo politidistrikt

ANNELEDE: DAVID SANDHOLM